

Ryszard Mikołajczak

1951–2020

Doktor Ryszard Mikołajczak, jeden z twórców obecnej Katedry Pieniądza i Bankowości Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, urodził się 22 kwietnia 1951 roku w Niemczech. Był synem znanego i cenionego lokalnego rzemieślnika i handlowca. Być może dzięki przekazanym przez rodziców wzorom jako kierunek studiów wybrał handel wewnętrzny na Wydziale Handlowo-Towaroznawczym Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. Studia ukończył w 1974 roku i od razu rozpoczął pracę jako asystent stażysta w Zakładzie Bankowości Instytutu Finansów, kierowanym przez prof. Janusza Wierzbickiego.

Jeszcze w trakcie studiów aktywnie uczestniczył w życiu Uczelni jako członek i przewodniczący Koła Naukowego Ekonomiki Obrotu Towarowego oraz sportowiec i członek, a także przewodniczący Klubu Uczelnianego AZS. To w tamtym okresie polubił (z wzajemnością) siatkówkę i tenis ziemny. Uprawiał te sporty aktywnie przez wiele lat. Znany był powszechnie jako organizator drużyny siatkówki złożonej z pracowników naszej Uczelni, nazywanej przewrotnie „Młodymi Lwami”. Jej członkowie napsuli sporo krwi uczelnianym studenckim drużynom siatkówki. W latach 90. ubiegłego wieku i w pierwszej dekadzie nowego tysiąclecia Ryszard Mikołajczak uczestniczył w każdym istotniejszym wydarzeniu odbywającym się na Akademii Ekonomicznej. Dzięki swoim aktywnościom znał wielu pracowników i sam był powszechnie rozpoznawany i lubiany.

Ryszard Mikołajczak mógł się poszczycić istotnymi osiągnięciami naukowymi i dydaktycznymi. Jak często mawiał, było to zasługą nauk, jakie wyciągnął ze współpracy z Wielkim Mistrzem – prof. Januszem Wierzbickim, twórcą poznańskiego ośrodka badania problematyki finansowej i wieloletnim dyrektorem Instytutu Finansów. Profesor Wierzbicki był promotorem rozprawy doktorskiej *Kredyt bankowy w rozwoju budownictwa mieszkaniowego ludności rolniczej w Polsce Ludowej*, którą Ryszard Mikołajczak obronił we wrześniu 1983 roku. Miał także innych mentorów. Rozpoczynając pracę w Zakładzie Bankowości, zdążył poznać prof. Zygmunta Szymczaka i doc. Józefa Zajdę. W kolejnych latach współpracował z innymi cenionymi profesorami naszej Uczelni: Zenobią Knakiewicz, Stefanem Ochocińskim i Jerzym Wolniakiem. Razem tworzyli wyjątkowy zespół naukowo-badawczy i wypracowywali dobre imię poznańskiej szkoły finansów i bankowości.

Dorobek naukowy Doktora Ryszarda Mikołajczaka liczy blisko 50 pozycji. Ważne miejsce zajmują referaty przygotowywane na coroczne Konferencje Katedr Finansowych (marzeniem Doktora Mikołajczaka było nieopuszczenie żadnej z nich) – ale opublikował też wiele rozdziałów w monografiach i materiałach dydaktycznych. Jego pierwsze teksty dotyczyły problematyki finansowania rozwoju budownictwa mieszkaniowego, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań charakterystycznych dla ludności rolniczej. Później, w latach 90., jego zainteresowania ewoluowały w stronę problematyki finansowania tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. W tym samym czasie ukazały się również publikacje dotyczące rynku finansowego i rynku kapitałowego (między innymi *Wybrane instrumenty finansowe w rozwoju rynku kapitałowego*, w: *Rozwój rynku kapitałowego w Polsce a restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw*, red. W. Frąckowiak, Wydawnictwo AE, Poznań, 1999). Pod koniec tej dekady w dorobku Doktora Mikołajczaka pojawiają się pozycje dotyczące problematyki rozwoju sektora bankowości spółdzielczej.

Przez cały okres aktywności naukowej Ryszard Mikołajczak zajmował się problematyką kredytu, zarówno zagadnieniami związanymi z pozyskiwaniem przez banki środków na prowadzenie działalności kredytowej, jak i w wymiarze zasad jego udzielania oraz kosztów związanych z jego wykorzystywaniem. Był także cenionym fachowcem w zakresie funkcjonowania weksla w obrocie gospodarczym.

Bardzo ważna dla Doktora Mikołajczaka była działalność dydaktyczna. Przygotowaniu zajęć poświęcał dużo sił i czasu. Spotkania ze studentami, a właściwie należałoby napisać – potyczki słowne ze studentami, zawsze nakierowane na poprawianie rzeczywistości, były przez lata jego znakiem rozpoznawczym. Taki przebieg miały prowadzone przez niego zajęcia, i to bez względu na to, czy chodziło o ćwiczenia, seminaria, czy o wykłady. Zawsze drażył poruszane tematy, hierarchizował problemy i szukał sposobów ich rozwiązywania. Dzięki temu studenci uzyskiwali szeroki ogląd świata finansów i bankowości. Zajęcia ze studentami były żywiołem Doktora Mikołajczaka – poświęcał im mnóstwo wysiłku i czasu, one też dawały mu największą satysfakcję. Nie chciał być dla młodzieży tylko nauczycielem, aspirował do roli wychowawcy i świadom tego wyzwania z pasją starał się mu sprostać. Miał ogromny szacunek dla ludzi, którzy chcą się uczyć. Jego osiągnięcia dydaktyczne były doceniane także przez władze Uczelni. W 2008 roku Doktor Mikołajczak jako zasłużony nauczyciel akademicki otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Przełom tysiącleci to lata największej aktywności organizacyjnej, społecznej i pozauczelnianej Doktora Ryszarda Mikołajczaka. Z wyboru został członkiem Senatu Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, a następnie przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Finansów. Reprezentował przez wiele lat Uczelnię w Radzie Fundacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. W późniejszym okresie pracował w Radzie Wydziału Ekonomii i na jedną kadencję został ponownie wybrany na członka Senatu UE w Poznaniu. W tym trudnym czasie wciąż budowano ramy nowego ustroju gospodarczego.

Od samego początku przemian Doktor Mikołajczak żywo w tym uczestniczył, prowadząc rozmaite kursy i szkolenia: dla przedsiębiorców, dla pracowników banków, dla kandydatów na maklerów. Był inicjatorem utworzenia cieszących się ogromną popularnością studiów podyplomowych z bankowości, którymi kierował przez 20 edycji. Wokół tej inicjatywy skupił wielu znanych i cenionych teoretyków i praktyków ze środowiska finansów i bankowości. W trakcie zajęć na studiach podyplomowych formowała się współczesna polska bankowość. Ich kierownik starał się, aby przynajmniej kilku uczestników każdej edycji stanowili pracownicy banków spółdzielczych. W tamtym okresie rozpoczęła się ścisła współpraca Ryszarda Mikołajczaka ze środowiskiem pracowników wielkopolskich banków spółdzielczych. Doktor bardzo cenił tradycje tego środowiska i jego wartości: współpracę, samodzielność i dążenie do poprawy losu społeczności lokalnych. Setki absolwentów tych studiów podyplomowych to wykwalifikowana kadra pracowników bankowości, którzy dumnie podają ten etap edukacji w swoich życiorysach.

Więzy przyjaźni łączyły Doktora Mikołajczaka z wieloma pracownikami naszej Alma Mater. Nie sposób wymienić wszystkich, ale wśród jego najserdeczniejszych przyjaciół nie można pominąć profesorów Tadeusza Sangowskiego i Jana Sobiecha. Znano i lubiano go w czołowych krajowych ośrodkach wiedzy ekonomicznej i finansowej. Był niezwykle ciepłym i przyjacielskim człowiekiem. Szanował autorytety, którym zawdzięczał szeroką wiedzę z ekonomii, finansów i bankowości. Nawet w najtrudniejszych chwilach tryskał humorem i niesamowitymi pomysłami. Jego pasją było szukanie wyzwań i odpowiadanie na nie. W rozmowach z młodszymi koleżankami i kolegami był bezpośredni i otwarty, zawsze skory do pomocy. Takiego go zapamiętamy. Nie jako kolegę, ale bezinteresownego i niezawodnego przyjaciela. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu stracił jednego z najbardziej oddanych pracowników, współtwórcę wizerunku powszechnie szanowanej, czołowej polskiej uczelni ekonomicznej. Szacunek budziła jego wiedza z dziedziny finansów i bankowości, a szczególnie ukochanej bankowości spółdzielczej. Dla wielu był autorytetem. Dobro studentów, Uczelni i jej pracowników zawsze leżało mu na sercu. Tak samo jak dobro jego rodziny. Dla nich stać było Pana Doktora na największe poświęcenia.

Ryszard Mikołajczak odszedł niespodziewanie 31 stycznia 2020 roku. Został pochowany na Cmentarzu Parafii pw. Matki Bożej Pocieszenia na poznańskich Podolanach.

Grzegorz Kotliński